

Quickscan flora en fauna Onderdoorgang Tolhuislaan, Den Dolder

Arnhem, 27 mei 2015

Colofon

Titel : Quicksan flora en fauna
 Subtitel : Onderdoorgang Tolhuislaan, Den Dolder

Projectnummer : 15.024
 Datum : 27 mei 2015

Veldonderzoek : A. Zandstra
 Auteur(s) : A. Zandstra

Goedgekeurd door : T. Kooij

Opdrachtgever : ProRail
 Contactpersoon : A. van Driel

Bezoekadres : Tivolilaan 205
 Postbus : 2
 Postcode : 6800 AA Arnhem
 Telefoon : 026-8454583

info@ekoza.nl
 www.ekoza.nl

Ekoza is lid van het Netwerk Groene Bureaus: www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
2. Wettelijk kader	5
2.1 Flora- en faunawet	5
2.2 Natuurbeschermingswet 1998	7
2.3 Natuurnetwerk Nederland	8
3. Gebiedsbeschrijving	9
3.1 Gebiedsbeschrijving.....	9
3.2 Voorgenomen ingreep	10
4. Onderzoeksmethode.....	11
4.1 Bronnenonderzoek	11
4.2 Veldonderzoek	11
4.3 Uitwerking en rapportage	11
5. Resultaten	13
5.1 Gebiedsbescherming	13
5.1.1 Natura 2000.....	13
5.1.2 Natuurnetwerk Nederland	14
5.2 Soortenbescherming (Flora- en faunawet).....	14
5.2.1 Grondgebonden zoogdieren	15
5.2.2 Vleermuizen.....	15
5.2.3 Vogels	16
5.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen	17
5.2.5 Flora	18
5.2.6 Ongewervelden	18
6. Conclusies en aanbevelingen.....	19
6.1 Gebiedsbescherming	19
6.2 Soortbescherming	19
6.2.1 Grondgebonden zoogdieren	19
6.2.2 Vleermuizen.....	19
6.2.3 Vogels	20
6.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen	20
6.2.5 Flora	20
6.2.6 Ongewervelden	20
6.3 Eindconclusie	20
Bronnen	21
Literatuur.....	21
Websites	21

1. Inleiding

Nabij de Tolhuislaan in Den Dolder zal een onderdoorgang onder het spoor worden aangelegd. De onderdoorgang is bestemd voor langzaam verkeer.

Voor het uitvoeren van deze werkzaamheden is het noodzakelijk om een aantal aspecten te onderzoeken. Hierbij moeten ook de eventuele gevolgen voor natuur aan de orde komen.

Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd is toetsing aan de natuurwet- en regelgeving. Veel dieren en planten zijn middels de Flora- en faunawet beschermd. Om inzichtelijk te krijgen of voor het uitvoeren van de werkzaamheden een ontheffing nodig is in het kader van de Flora- en de faunawet, is het noodzakelijk om te weten of er beschermde dieren en/of planten op het terrein voorkomen.

Mogelijk liggen er beschermde gebieden in de directe omgeving van het terrein waarop de ingreep effect kan hebben. Dit is van belang te weten in verband met de Natuurbeschermingwet.

De voorliggende rapportage beschrijft de resultaten van een quickscan. Het betreft een beoordeling van de huidige en potentiële aanwezigheid van beschermde soorten planten en dieren op de onderzoekslocatie en de te verwachten effecten van de voorgenomen ingreep op beschermde soorten en gebieden. De quickscan vindt plaats op grond van bronnenonderzoek en een terreinbezoek. Tijdens het terreinbezoek is een inschatting gemaakt welke soorten voor kunnen komen en welke soorten op voorhand uit te sluiten zijn. Hierbij speelt ook de ingreep een belangrijke rol.

In hoofdstuk 2 staat het wettelijke kader uiteengezet, waaraan getoetst dient te worden. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van het onderzoeksgebied en de voorgenomen ingrepen. Hoofdstuk 4 geeft een korte beschrijving van de onderzoeksmethode. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van het onderzoek besproken. Tenslotte wordt in hoofdstuk 6 de conclusies en aanbevelingen gegeven.

2. Wettelijk kader

In dit hoofdstuk wordt in het kort het wettelijk kader en de toepassing op ruimtelijke ontwikkelingen beschreven. Bij de bescherming van natuur in Nederland wordt onderscheid gemaakt tussen soortenbescherming en gebiedsbescherming. De soortbescherming is geregeld in de Flora- en faunawet en de gebiedsbescherming in de Natuurbeschermingswet. Hoewel het geen wetgeving maar beleid betreft, is in dit hoofdstuk ook een paragraaf over Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur) opgenomen.

2.1 Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet vormt het wettelijke kader voor bepalingen die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen, zoals de Vogelwet, de Jachtwet, de Wet bedreigde uitheemse diersoorten en een deel van de Natuurbeschermingswet (soortbescherming). Tevens is de Flora- en faunawet het nationale wettelijke kader waarin de bepalingen van EU-richtlijnen op het gebied van natuurbescherming (soorten) zijn omgezet naar nationaal recht. Doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de planten- en diersoorten die in het wild voorkomen. Hiertoe is een groot aantal plant- en diersoorten beschermd. In principe mogen er geen handelingen worden uitgevoerd die schadelijk zijn voor de soort. Van de verbodsbepalingen is onder bepaalde voorwaarden een ontheffing mogelijk. Voor alle soorten geldt er een 'zorgplicht': een ieder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende planten en dieren.

Verbodsbepalingen volgens de Flora- en faunawet:

- Artikel 8:* Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9:* Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10:* Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11:* Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12:* Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Daarnaast is *artikel 13* eventueel nog van belang in verband met verplaatsen van soorten. Het vervoeren en onder zich hebben van beschermde inheemse soorten is verboden.

Zorgplicht volgens de Flora- en faunawet:

- Artikel 2:*
1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
 2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Algemene Maatregel van Bestuur

Middels een Algemene Maatregel van Bestuur is de regelgeving rond de Flora- en faunawet nader ingevuld. Het belangrijkste gevolg is dat de procedures bij ruimtelijke ingrepen en bij bestendig gebruik en beheer aanzienlijk eenvoudiger worden, aangezien voor de meest algemene soorten er een vrijstelling van de verbodsbepalingen komt (voor onder meer ruimtelijke ingrepen en bestendig gebruik en beheer). Bij het toepassen van de Flora- en faunawet wordt voortaan een onderscheid gemaakt in drie categorieën van beschermde soorten:

Tabel 1: De algemene beschermde soorten waarvoor ten aanzien van activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig gebruik en beheer een vrijstelling zonder nadere voorwaarden geldt.

Tabel 2: De bedreigde beschermde soorten: voor een aantal soorten planten en dieren geldt een strikter beschermingsregime. Omdat ze in Nederland als bedreigd worden beschouwd. Vrijstelling geldt als op basis van een goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt. Ontheffing kan worden verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Tabel 3: De strikt beschermde soorten: alle vogelsoorten alsmede plant- en diersoorten die vermeld staan in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn of bij Algemene Maatregel van Bestuur zijn aangewezen als bedreigde soorten (genoemd in Bijlage 1 van het betreffende besluit). Voor bestendig gebruik en beheer geldt ook voor deze soorten een vrijstelling ten aanzien van de verbodsbepalingen in artikelen 8, 9, 11 en 12, mits men werkt op basis van een door de minister goed gekeurde gedragscode. Voor het overtreden van verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen is voor aangewezen bedreigde soorten altijd een ontheffing op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Ontheffing kan alleen worden verleend als er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is, er sprake is van een in de wet genoemde reden van openbaar belang en er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

2.2 Natuurbeschermingswet 1998

Het Natura 2000-netwerk is opgesteld ter bescherming van belangrijke habitats en soorten in Europa. De wettelijke basis voor de Natura 2000-gebieden zijn de Vogel- en Habitatrichtlijnen (www.eea.europa.eu). In Nederland is de gebiedsbescherming geregeld in de Natuurbeschermingswet. Gebieden die worden aangewezen en beschermd op basis van de Natuurbeschermingswet zijn:

- Natura-2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijn)
- Beschermde natuurmonumenten
- Gebieden die de Minister van EZ aanwijst ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen (met uitzondering van verplichtingen op grond van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn), zoals Wetlands.

Om schade aan de natuurwaarden waarvoor Natura 2000-gebieden zijn aangewezen, te voorkomen, bepaalt de wet dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstoring effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000 gebieden.

Activiteiten en projecten binnen een Natura 2000-gebied kunnen vergunningsplichtig zijn. Ook activiteiten en projecten buiten een Natura 2000-gebied kunnen vergunningsplichtig zijn, omdat de wet ook een zogenaamde externe werking kent. Als een activiteit die buiten een beschermd gebied plaats zal vinden, negatieve gevolgen kan hebben voor dat gebied, moet deze beoordeeld worden. Hierbij moeten ook cumulatieve effecten worden betrokken. Dit kan betekenen dat een plan of handeling op zich geen significant effect veroorzaakt maar in combinatie met andere handelingen of plannen wel. Ook dan is een vergunning noodzakelijk.

Het bevoegd gezag voor de verlening van de Natuurbeschermingswetvergunning is Gedeputeerde Staten van de provincie waarin het Natura 2000-gebied ligt.

Er zijn een drietal situaties mogelijk:

- *Zeker geen negatief effect*
Geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig
- *Mogelijk negatief effect maar zeker geen significant negatief effect*
Verslechterings- en verstoringstoets, afhankelijk van de uitkomst wordt al dan niet een vergunning verleend.
- *Kans op een significant negatief effect.*
Passende beoordeling (zwaardere procedure), Afhankelijk van de uitkomst wordt al dan niet een vergunning verleend. Aan deze vergunning zullen voorschriften en beperkingen, bijvoorbeeld compensatie, verbonden zijn.

Bij een kans op negatieve effecten is het aan te raden om in een vroeg stadium met het bevoegd gezag te overleggen over de te volgen procedure.

2.3 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland werd voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd. Het doel van het Natuurnetwerk Nederland is om een samenhangend netwerk te creëren van kwalitatief hoogwaardige natuurgebieden en natuurrijke cultuurlandschappen. Het huidige netwerk bestaat voor het merendeel uit Natura 2000-gebieden, de beschermde natuurmonumenten en andere bestaande natuurgebieden. Daarnaast worden natuurgebieden uitgebreid, nieuwe natuurgebieden ontwikkeld en ecologische verbindingzones aangelegd.

Onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland zijn Ecologische Verbindingszones (EVZ), die natuurgebieden met elkaar verbinden om het migreren van dieren en planten tussen natuurgebieden mogelijk te maken.

De provincies zijn sinds 2014 verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Binnen het Natuurnetwerk Nederland geldt de “nee, tenzij”-benadering. Dit houdt in dat bestemmingswijziging en de uitvoering van bepaalde plannen niet mogelijk zijn als daarmee de wezenlijke kenmerken of natuurwaarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. De initiatiefnemer moet onderzoek laten verrichten, om te kunnen bepalen of de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied significant worden aangetast.

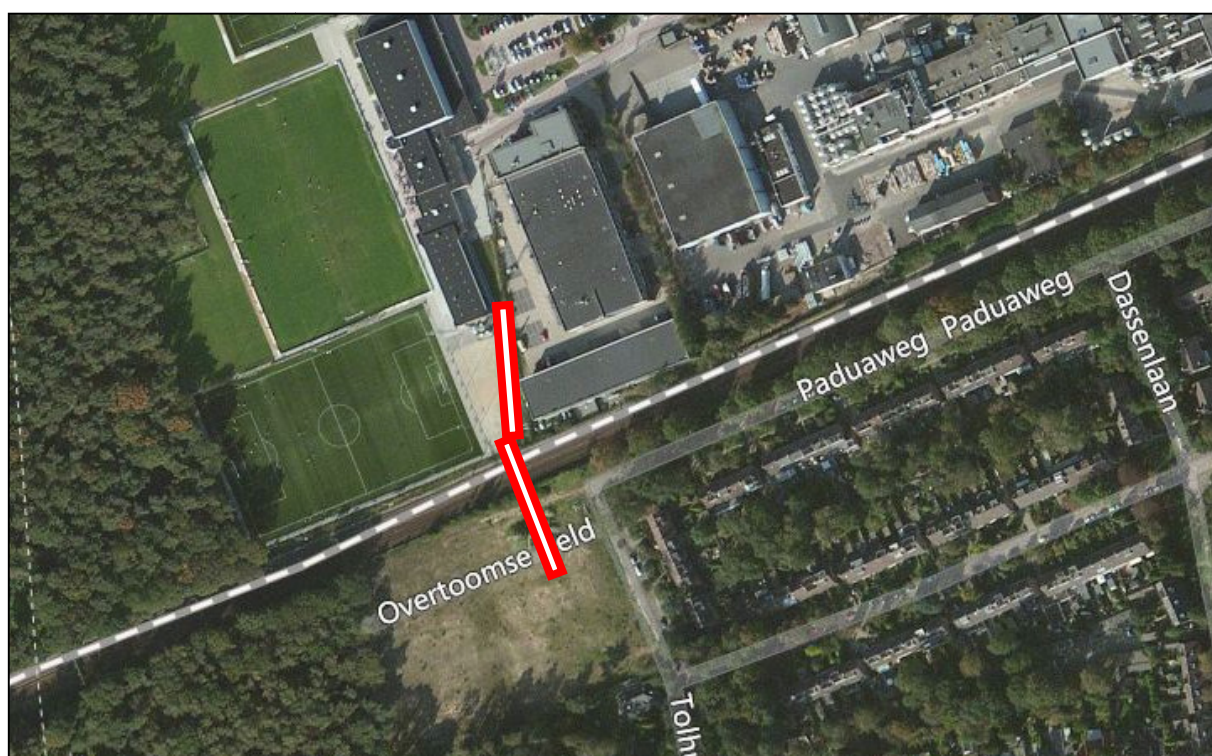
3. Gebiedsbeschrijving

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied ligt aan de westkant van Den Dolder in de provincie Utrecht. De omgeving van Den Dolder is zeer bosrijk.

De onderdoorgang wordt onder de spoorlijn Utrecht-Amersfoort rond km 11.000 aangelegd, en is bestemd voor langzaam verkeer. Aan de noordkant van het spoor is een bedrijventerrein en een sporthal met sportvelden aanwezig. De aansluiting aan de noordkant komt hier tussendoor te liggen en bestaat nu uit een ruige grazige vegetatie met enkele bramenstruiken.

De zuidkant van het spoor ter hoogte van het plangebied bestaat uit een groene woonwijk. De aansluiting komt ten westen van de Tolhuislaan en zal gaan aansluiten op een nog aan te leggen nieuwbouwwijk. Op dit moment ligt hier een braakliggend terrein, bestaande uit een schrale, open vegetatie met begroeiing van dennen- en berkenopslag. Er ligt een zandbult en op verschillende plekken is puin gestort. Langs het spoor aan de Paduaweg zijn geluidschermen geplaatst die begroeid zijn met klimop. Langs de spoor ter hoogte van het braakliggende terrein staan hekken met enkele coniferen en struiken.

Figuur 1. Globale ligging van het plangebied (Bron: www.google.nl/maps).

Figuur 2. Impressie van het plangebied.

3.2 Voorgenomen ingreep

Er zal een onderdoorgang voor langzaam verkeer onder het spoor worden aangelegd. Hiervoor zullen graafwerkzaamheden worden uitgevoerd, en enkele bomen en struiken worden gekapt.

Een nieuw te plaatsen geluidswand aan de zuidzijde van het spoor valt binnen het naastgelegen project voor nieuwbouwwoningen ten westen van de Tolhuislaan, en is geen onderdeel van dit project.

4. Onderzoeksmethode

Het onderzoek bestaat uit twee delen. Voor het onderzoek is begonnen met een literatuurstudie, gevolgd door een veldonderzoek in het plangebied.

4.1 Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek gaat uit van bestaande en beschikbare gegevens. Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen is gebruikt gemaakt van onder andere de website telmee.nl en van verspreidingsatlassen van verschillende soortgroepen. Daarnaast is gebruik gemaakt van de gegevens van het ecologische onderzoek (Van der Burgt, 2013) dat is uitgevoerd in het kader van een nieuwbouwproject ten zuiden van de spoorlijn. De onderdoorgang zal hierop worden aangesloten. Een nieuw te plaatsen geluidswand ten zuiden van het spoor valt ook onder dit project.

4.2 Veldonderzoek

Het plangebied is eenmaal bezocht en heeft plaatsgevonden op 25 maart 2015.

Het veldwerk voor dit onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Er is zowel (globaal) gekeken naar de daadwerkelijk aanwezige flora en fauna als naar de mogelijke waarden die het gebied herbergt in andere tijden van het jaar die tijdens een eenmalig bezoek niet kunnen worden vastgesteld.

Tijdens het terreinbezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc.).

Aan de hand van literatuurgegevens en veldbezoek wordt een inschatting gemaakt van het voorkomen van beschermde natuurwaarden en de mogelijke invloed van de werkzaamheden op deze waarden.

4.3 Uitwerking en rapportage

Bij de bescherming van natuur in Nederland wordt onderscheid gemaakt tussen gebiedsbescherming en soortenbescherming. De gebiedsbescherming is geregeld in de Natuurbeschermingswet (Natura 2000) en de soortenbescherming in de Flora- en faunawet. In voorliggende rapportage komen de volgende onderdelen aan bod:

[Oriëntatiefase toets Natuurbeschermingswet 1998 \(gebiedsbescherming\)](#)

Voorliggend onderzoek beschrijft de oriëntatiefase van de toetsing aan de Natuurbeschermingswet.

In een oriënterend onderzoek worden o.a. de onderstaande vragen beantwoord:

1. Ligt de ingreeplocatie in de nabijheid van een gebied beschermd volgens de natuurbeschermingswet 1998 (bv. Natura 2000), of ligt er een Natura 2000-gebied binnen de invloedsfeer van de ingreeplocatie, zodat externe en/of cumulatieve effecten te verwachten zijn.

2. Wat zijn de mogelijke negatieve en/of positieve effecten van de voorgenomen ingrepen op de instandhoudingdoelstellingen van een Natura 2000-gebied in kwestie.
3. Kunnen deze effecten:
 - a. verstorend zijn voor kwalificerende soorten
 - b. leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van de kwalificerende habitats
 - c. significant negatief zijn voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen

Hieruit volgt of er een vergunning op grond van de natuurbeschermingswet is vereist. Het wel of niet afgeven van een vergunning wordt beoordeeld door middel van een verstorings- of verslechteringstoets of een passende beoordeling.

Toetsing aan de Flora- en faunawet (soortbescherming)

Onderzocht wordt of de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden overtreden, een ontheffing noodzakelijk is en of daaruit voortvloeiende verplichtingen in de vorm van mitigatie of compensatie noodzakelijk zijn. Hierbij is onderscheidt gemaakt in tabel 1 soorten en de tabel 2 en 3 soorten van de Flora- en faunawet.

Voor de tabel 1 soorten geldt een algehele vrijstelling voor het overtreden van enkele verbodsbepalingen wanneer sprake is van bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik of van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht (zie paragraaf 2.1).

Voor tabel 2 soorten, en bij bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkelingen en inrichting is het mogelijk om met een door het ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode te werken. Als de beschreven maatregelen van een goedgekeurd gedragscode in acht worden genomen, is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet niet noodzakelijk.

De tabel 3 soorten zijn strikt beschermd. Indien er verbodsartikelen overtreden gaan worden is een ontheffing nodig.

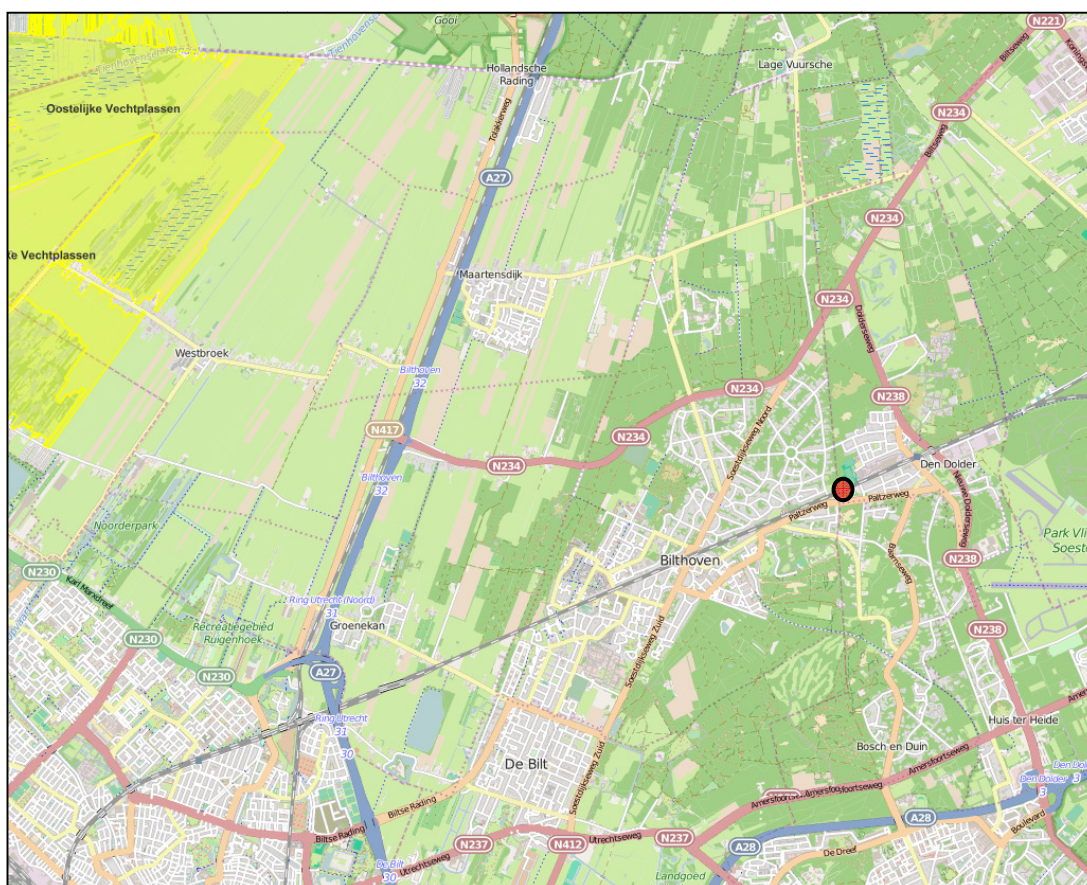
5. Resultaten

De werkzaamheden welke worden uitgevoerd kunnen zowel effect hebben op beschermde gebieden als op beschermde soorten. Aan de hand van literatuurgegevens en het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt van het voorkomen van beschermde natuurwaarden en de mogelijke invloed van de werkzaamheden op deze waarden.

5.1 Gebiedsbescherming

5.1.1 Natura 2000

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied zijn de Oostelijke Vechtplassen en ligt op ruim 7 kilometer van het plangebied.

Figuur 3. Plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen

De effectenbeoordeling

De ingreep is beperkt van aard en ligt op grote afstand van Natura 2000-gebieden. Er worden daardoor geen negatieve effecten van de werkzaamheden verwacht op het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen.

5.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is op Rijksniveau vastgelegd, maar is op provinciaal niveau door de provincies uitgewerkt. Sinds 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling. De provincie beschermt het Natuurnetwerk Nederland door middel van het 'Nee, tenzij'- principe: de provincie staat geen nieuwe functies toe, tenzij is aangetoond dat ze niet schadelijk zijn voor de natuur.

Het plangebied ligt niet in het natuurnetwerk Nederland (figuur 4).

Figuur 4. Plangebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland (Bron: <https://webkaart.provincie-utrecht.nl/viewer/app/Webkaart?bookmark=8ad0a09c477c72f60147ca9f69790026/>)

De effectenbeoordeling

Het plangebied ligt niet in het Natuurnetwerk Nederland. Het beleid kent geen externe werking. De ingreep kan op basis van het beleid plaatsvinden.

5.2 Soortenbescherming (Flora- en faunawet)

Een bronnenonderzoek is verricht naar het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied. Doormiddel van het veldbezoek is een inschatting gemaakt van de te verwachte beschermde soorten in het plangebied. Daarna is onderzocht welke effecten de werkzaamheden kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten.

Voor de tabel 1 soorten van de Flora- en faunawet geldt een algehele vrijstelling voor het overtreden van enkele verbodsbepalingen en wanneer sprake is van bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik of van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling. Daarom zullen de tabel 1 soorten die in het plangebied kunnen voorkomen wel worden genoemd, maar worden verder niet in de effectenbeoordeling meegenomen. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht.

5.2.1 Grondgebonden zoogdieren

Bronnenonderzoek

Enkele verschillende soorten zoogdieren zijn in het plangebied of de omgeving daarvan waargenomen. Tabel 1 geeft hiervan een overzicht.

Tabel 1. Waargenomen grondgebonden zoogdieren

soort	Beschermingsstatus		
	FF 1	FF 2	FF 3
egel	x		
eekhoorn		x	
boomarter		x	
das			x

De waarnemingen van boomarter en eekhoorn komen uit de bosrijke omgeving van het plangebied. De das wordt in de ruime omgeving van het plangebied waargenomen. Daarnaast kunnen nog andere zoogdieren voorkomen zoals mol, konijn, vos, kleine marterachtigen en algemene muizensoorten.

Veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) zoogdieren waargenomen. Eekhoorn en boomarter zijn voor hun verblijf afhankelijk van bomen. Boomarters verblijven in holtes van grote bomen en eekhoorns bouwen nesten. Geschikte bomen voor eekhoorn of boomarter zijn in het plangebied niet aanwezig. Dassen komen voor in kleinschalige akker- en weidelandschappen met bosjes, houtwallen, heggen en singels. Er moet het hele jaar voldoende voedsel aanwezig zijn. Daarbij is het van belang dat er voldoende dekking aanwezig is en weinig verstoring. Het plangebied ligt nabij bewoning en wordt veel verstoord. Het plangebied biedt geen geschikt habitat voor zwaar beschermde grondgebonden zoogdieren.

Effectenbeoordeling

Zwaar beschermde grondbeschermde zoogdieren worden in het plangebied niet verwacht wegens gebrek aan geschikt habitat.

5.2.2 Vleermuizen

Vleermuizen zijn zwaar beschermde soorten die onder tabel 3 vallen van de Flora- en faunawet. Verblijfplaatsen (kraam-, zomer, paar- en winterverblijven) en essentiële vliegroutes en foerageergebieden van deze soorten zijn beschermd.

Bronnenonderzoek

In de omgeving van het plangebied kunnen verschillende soorten vleermuizen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis.

Veldonderzoek

Vleermuizen kunnen verblijfplaatsen hebben in gebouwen en bomen. Er zijn geen gebouwen in het plangebied aanwezig. De enkele grote coniferen die in het plangebied staan zijn niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Langs de zuidzijde van het spoor is een bomenrij aanwezig, ter hoogte van het plangebied is hier een hekwerk waarlangs coniferen en struiken staan dat vervolgens aansluit op een bosschage. Het is mogelijk dat vleermuizen deze begroeiing gebruiken als vliegroute.

Effectenbeoordeling

Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn in het plangebied niet aanwezig. De begroeiing aan de zuidzijde van het spoor zou onderdeel kunnen zijn van een vliegroute. Tijdens de aanlegfase zijn voldoende lijnvormige groenelementen aanwezig om als alternatieve route te kunnen gebruiken.

Vleermuizen kunnen een onderbreking van 15 meter in landschappelijke structuren overbruggen. De onderdoorgang zal 8 meter breed worden en daarbij zal de nieuwe geluidswand worden aangesloten op de bestaande en vervolgens doorlopen tot aan de bosschage, waardoor in de nieuwe situatie deze route gebruikt kan blijven worden. In het nader onderzoek ten behoeve van de nieuwbouw (Van der Burgt, 2013) is aangegeven dat vleermuizen hier foerageren, maar een vliegroute is niet aangetroffen.

Ondanks dat geen vliegroute is aangetroffen, wordt aanbevolen bij het gebruik van licht rekening te houden met vleermuizen. Vleermuizen zijn gevoelig voor verstoring door licht.

5.2.3 Vogels

Vogels vallen onder hetzelfde beschermingsregime als de tabel 3 van de Flora- en faunawet en mogen in de broedtijd niet verstoord worden.

De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Dit omdat het broedseizoen van soort tot soort en van jaar tot jaar kan verschillen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode van 15 maart tot 15 juli worden aangehouden.

Daarnaast zijn van enkele vogelsoorten de nesten het hele jaar door beschermd.

Bronnenonderzoek

Het plangebied ligt in de bebouwde kom in een bosrijke omgeving, waardoor veel verschillende soorten kunnen voorkomen.

Veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek zijn verschillende soorten vogels gehoord en/of gezien: koolmees, pimpelmees, ekster, heggenmus, houtduif en merel. Jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen.

Effectenbeoordeling

In de aanwezige bomen en struiken kunnen vogels broeden. Deze dienen buiten de broedperiode gekapt te worden. Ook kunnen de bomen en struiken voor de broedperiode

ongeschikt gemaakt worden om in te broeden. Het is van belang dat tijdens de kap geen broedgeval aanwezig is.

5.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Binnen het plangebied is geen water aanwezig, waardoor geen negatieve effecten op vissen zullen ontstaan.

Bronnenonderzoek

Er komen verschillende soorten amfibieën en reptielen voor in de omgeving van het plangebied (tabel 2).

Tabel 2. Waargenomen amfibieën en reptielen.

soort	Beschermingsstatus		
	FF 1	FF 2	FF 3
bruine kikker	x		
gewone pad	x		
bastaardkikker	x		
kleine watersalamander	x		
ringslang			x
levendbarende hagedis		x	
zandhagedis			x
hazelworm			x

Veldonderzoek

In het plangebied is geen voortplantingswater voor amfibieën aanwezig. Algemene amfibieën soorten kunnen grote afstanden afleggen en het plangebied gebruiken als landhabitat, om voedsel te zoeken of te overwinteren. Zwaarder beschermde amfibieënsoorten zijn meer gebonden aan specifiekere biotopen. Deze zijn in het plangebied niet aanwezig.

De ringslang is gebonden aan water en wordt door de afwezigheid hiervan in het plangebied niet verwacht. Tijdens het veldbezoek is een inschatting gemaakt op het voorkomen van zwaar beschermde reptielen. Reptielen houden zich op in structuurrijke vegetatie met open plekken om te zonnen. Voor de zandhagedis zijn zanderige plekken van belang om de eieren in te kunnen leggen.

Effectenbeoordeling

Door afwezigheid van geschikt habitat worden zwaar beschermde amfibieën en reptielen niet in het plangebied verwacht. Ook tijdens het nader onderzoek dat heeft plaatsgevonden ten behoeve van de nieuwbouw (Van der Burgt, 2013) zijn geen reptielen aangetroffen.

5.2.5 Flora

Bronnenonderzoek

Er zijn weinig gegevens beschikbaar van beschermde planten in de omgeving van het plangebied.

Veldonderzoek

De zuidkant van het plangebied bestaat uit een braakliggend terrein met een schrale vegetatie met open zanderige plekken. Naast verschillende grassoorten staat hier ook veel teunisbloem en enkele exemplaren van brem en struikhei. Daartussen is nogal wat opslag van grove den en ruwe berk, en bramenstruiken. Langs de spoorlijn zijn gecultiveerde coniferen en struiken aanwezig. Een licht beschermde soort als grasklokje zou hier voor kunnen komen.

Aan de noordkant bestaat het plangebied uit een ruige, grazige vegetatie met bramen en een enkele opgeslagen berk. Ook hier groeien enkele aangeplante struiken. Er is een inschatting gemaakt over het voorkomen van zwaar beschermde plantensoorten in het plangebied. Veel beschermde planten zijn kritisch ten aanzien van hun standplaats, deze worden in het plangebied dan ook niet verwacht.

Effectenbeoordeling

Zwaar beschermde plantensoorten worden in het plangebied niet verwacht wegens gebrek aan geschikt habitat.

5.2.6 Ongewervelden

Bronnenonderzoek

Van ongewervelden is geen enkele waarneming bekend.

Veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek is een inschatting gemaakt op het voorkomen van beschermde ongewervelden in het plangebied. Iedere soort is afhankelijk van een bepaald habitat. Deze habitats (met name heide en (laag)veen, grote rivieren en oude, rottende eiken) liggen niet in het plangebied.

Effectenbeoordeling

Beschermde ongewervelden worden niet in het plangebied verwacht.

6. Conclusies en aanbevelingen

Aan de hand van het voorgaande kan een aantal conclusies worden getrokken en worden aanbevelingen gegeven voor de te nemen vervolgstappen.

6.1 Gebiedsbescherming

Er zijn geen negatieve effecten, dan wel significant negatieve effecten te verwachten van het project op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied.

Een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet is niet nodig.

Het plangebied ligt niet in het Natuurnetwerk Nederland. Het beleid van het Natuurnetwerk Nederland kent geen externe werking. De ingreep kan op basis van het beleid plaatsvinden.

6.2 Soortbescherming

De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Niet alleen de instandhouding van verblijfplaatsen is hiervoor van belang, maar ook de instandhouding van het leefgebied. Te allen tijde dient men de zorgplicht in acht te nemen. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moet worden voorkomen. De zorgplicht geldt voor iedereen en voor alle planten en dieren, beschermd of niet. Bij beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Voor alle tabel 1 soorten die in het plangebied voor kunnen komen geldt een algehele vrijstelling voor het overtreden van enkele verbodsbepalingen en wanneer sprake is van bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik of van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

6.2.1 Grondgebonden zoogdieren

Zwaardere beschermde grondgebonden zoogdieren worden in het plangebied niet verwacht. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet nodig.

6.2.2 Vleermuizen

Er zijn geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied. De lijnvormige groenstructuur langs de zuidkant van het spoor zou mogelijk een vliegroute kunnen zijn. Tijdens de aanlegfase zijn voldoende alternatieve routes aanwezig, waar gebruik van gemaakt kan worden. De onderdoorgang wordt hooguit 8 meter breed en er komt een nieuwe geluidswand, waardoor in de nieuwe situatie deze (mogelijke) vliegroute nog steeds kan worden gebruikt. In het nader onderzoek ten behoeve van de nieuwbouw (Van der Burgt, 2013) is echter geen vliegroute aangetroffen.

Ondanks dat geen vliegroute is aangetroffen, wordt aanbevolen bij het gebruik van licht rekening te houden met vleermuizen. Vleermuizen zijn gevoelig voor verstoring door licht. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet nodig.

6.2.3 Vogels

Het eventueel kappen van bomen en struiken dient buiten de broedperiode van vogels te worden uitgevoerd.

De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Dit omdat het broedseizoen van soort tot soort en van jaar tot jaar kan verschillen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode van 15 maart tot 15 juli worden aangehouden. Het is ook mogelijk voor een eventuele kap de bomen en struiken te controleren op de aanwezigheid van nesten. Van belang is dat tijdens het kappen geen broedgevallen aanwezig zijn.

6.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Zwaardere beschermde reptielen en amfibieën worden in het plangebied niet verwacht.

Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet nodig.

6.2.5 Flora

Zwaardere beschermde planten worden in het plangebied niet verwacht. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet nodig.

6.2.6 Ongewervelden

Beschermde soorten ongewervelden worden niet verwacht. De ingreep heeft geen negatief effect op ongewervelden. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet nodig.

6.3 Eindconclusie

Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet nodig.

Voor de uitvoering van het project zijn enkele aspecten met betrekking tot flora en fauna van belang:

- Het kappen van bomen en struiken dient buiten de broedperiode worden uitgevoerd. Deze periode loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. Van belang is dat tijdens het kappen geen broedgevallen aanwezig zijn.
- Ondanks dat geen vliegroute is aangetroffen, wordt aanbevolen bij het gebruik van licht rekening te houden met vleermuizen.

Bronnen

Literatuur

- Broekmeyer, M.E.A., F.G.W.A. Ottburg en F.H. Kistenkas, 2003. Flora- en faunawet, Toepassing van artikel 75 in de praktijk. Alterra, Wageningen.
- Limpens, H.J.G.A., e.a., Atlas van de Nederlandse vleermuizen, uitgeverij KNNV< Utrecht, 1997.
- Burgt, H.H.J. van der, Quick scan flora en fauna Tolhuislaan te Den Dolder. *ECOquickscan*, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Arnhem, 2013.
- Burgt, H.H.J. van der, Nader onderzoek flora en fauna Tolhuislaan te Den Dolder. *ECOquickscan*, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Arnhem, 2013.

Websites

- www.rijksoverheid.nl
- www.google.nl/maps
- www.telmee.nl
- www.provincie-Utrecht.nl
- www.ravon.nl
- <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>